

Wymagania edukacyjne do historii dla szkoły podstawowej „Wczoraj i dziś” kl. 7

Temat lekcji	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
Rozdział I: Europa po kongresie wiedeńskim		
1. Kongres wiedeński	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: restauracja, legitymizm, równowaga europejska, abdykacja, Święte Przymierze, „sto dni”; – zna daty: obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815), bitwy pod Waterloo (18 VI 1815), podpisania aktu Świętego Przymierza (IX 1815); – identyfikuje postać Napoleona Bonaparte; – wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim, państwa Świętego Przymierza; – podaje przyczyny zwołania kongresu Wiedeńskiego; – prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego; – przedstawia cele Świętego Przymierza; – przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna datę przedziału czasowego „stu dni” Napoleona (III–VI 1815); – identyfikuje postacie: Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III, Aleksandra I; – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim; – omawia przebieg „stu dni” Napoleona; – przedstawia działalność Świętego Przymierza; – ocenia zasady, na których podstawie stworzono ład wiedeński;
2. Rewolucja przemysłowa	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: industrializacja, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa, manufaktura, urbanizacja, kapitalizm; – zna datę udoskonalenia maszyny parowej (1763); – identyfikuje postacie: Jamesa Watta, Samuela Morse’a; – wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: cywilizacja przemysłowa, metropolia; – zna daty: skonstruowania silnika elektrycznego (1831), skonstruowania telegrafu (1837); – identyfikuje postać Michaela Faradaya; – wskazuje na mapie państwa, na terenie których w XIX w. rozwinęły się najważniejsze zagłębia przemysłowe Europy,; – wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w.;

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się dzięki zastosowaniu maszyny parowej; - omawia wpływ zastosowania maszyny parowej na rozwój komunikacji; - przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji; 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sposób działania maszyny parowej; - wyjaśnia znaczenie wynaleźenia elektryczności dla rozwoju przemysłu i komunikacji; - ocenia gospodarcze i społeczne skutki rozwoju przemysłu w XIX w.
3. Nowe idee polityczne	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: ideologia, liberalizm, konserwatyzm, socjalizm, komunizm, ruch robotniczy, strajk, związek zawodowy, fabrykanci, proletariąt; - identyfikuje postacie: Adama Smitha, Edmunda Burke'a, Karola Marksa; - charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyizmu, socjalizmu i komunizmu. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: wolna konkurencja, liberalizm ekonomiczny, <i>manifest komunistyczny</i>; - zna datę wydania <i>Manifestu komunistycznego</i> (1848); - identyfikuje postacie: John Locke, Henriego de Saint-Simona, Roberta Owena, Fryderyka Engelsa; - wyjaśnia rolę związków zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego; - przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyizmu i ruchu robotniczego; - wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami; - opisuje i ocenia warunki pracy dzieci w XIX- wiecznej fabryce.
Rozdział II: Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim		

1. Po upadku Księstwa Warszawskiego	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: uwłaszczenie, autonomia, Galicja, unia personalna; - zna daty: powstania Królestwa Polskiego (1815), Wielkiego Księstwa Poznańskiego i Wolnego Miasta Krakowa (1815); - identyfikuje postacie: Aleksandra I, Wielkiego księcia Konstantego; - wymienia postanowienia kongresu wiedeńskiego w sprawie ziem polskich; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu: protektorat, namiestnik; - zna daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), zniesienia pańszczyzny w zaborze austriackim (1848); - identyfikuje postać Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego; - omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim; - omawia organy władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego; - wyjaśnia, jaką rolę odgrywała Rzeczpospolita Krakowska w utrzymaniu polskości; - porównuje sytuacje gospodarczą ziem polskich pod zaborami;
-------------------------------------	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim; – wskazuje na mapie zasięg Królestwa Polskiego; – charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego; – charakteryzuje ustrój Wielkiego Księstwa Poznańskiego; – opisuje ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej; – opisuje sytuację gospodarczą w zaborze pruskim i austriackim. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim; – przedstawia reformy gospodarcze Franciszka Ksawerego Druckiego-Lubeckiego; – wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego; – przedstawia sytuację na wsi w Królestwie Polskim.
2. Powstanie listopadowe	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kaliszanie, konspiracja, noc listopadowa, detronizacja, dyktator; – identyfikuje postacie: Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego, cara Mikołaja I; – zna daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830), wojny polsko-rosyjskiej (II–X 1831), bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), bitwy pod Ostrołęką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831); – omawia różnice pomiędzy opozycją legalną i nielegalną w Królestwie Polskim; – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego; – wymienia przyczyny powstania listopadowego; – wyjaśnia, jakie znaczenie dla powstania listopadowego miała detronizacja cara Mikołaja I; – omawia przyczyny klęski powstania listopadowego. 	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Ignacego Prądzyńskiego, Emilii Plater, Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego; – zna daty: objęcia władzy przez Mikołaja I (1825), bitwy pod Stoczkiem (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiami i Boremlem (IV 1831); – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego odgrywał wielki książę Konstanty; – ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej; – wskazuje na mapie tereny poza Królestwem Polskim, na których toczyły się walki podczas powstania w latach 1830–1831; – opisuje przebieg nocy listopadowej; – charakteryzuje poczynania władz powstańczych do wybuchu wojny polsko-rosyjskiej; – opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej; – ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia.
3. Polacy po powstaniu listopadowym	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: katorga, zsyłka, emigracja, Wielka Emigracja, represja; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kontrybucja, Statut organiczny; – identyfikuje postać Iwana Paskiewicza; – zna datę wprowadzenia Statutu organicznego (1832);

	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego; – wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji; – wskazuje na mapie główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego; – wymienia formy działalności Polaków na emigracji; – wymienia represje wobec uczestników powstania listopadowego; – charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego; – wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji; – ocenia działalność Polaków na emigracji; – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego.
4. [5.] Kultura polska pod zaborami	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: romantyzm, racjonalizm, mesjanizm; – identyfikuje postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina, Joachima Lelewela, Adama Jerzego Czartoryskiego; – wymienia poglądy romantyków; – wyjaśnia, na czym polegał konflikt romantyków z klasykami; – przedstawia najwybitniejszych polskich twórców epoki romantyzmu; – wymienia ośrodki kulturalno- oświatowe pod zaborami. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: otwarcia uniwersytetu Warszawskiego (1816), otwarcia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817); – identyfikuje postacie: Andrzeja Towiańskiego, Artura Grottgera, Antoniego Malczewskiego; – charakteryzuje działalność kulturalno-oświatową Polaków pod zaborami; – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm; – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości; – wyjaśnia, czym był polski mesjanizm; – ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków.
Rozdział III: Europa i świat po Wiośnie Ludów		
1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: secesja, wojna secesyjna, Konfederacja, Unia, Północ, Południe, dyskryminacja; – zna daty: wojny secesyjnej (1861–1865), wydania dekretu o zniesieniu niewolnictwa (1863); 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: abolicjonizm, demokraci, republikanie, taktyka spalonej ziemi; – zna daty: wyboru A. Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów

	<ul style="list-style-type: none"> – identyfikuje postacie: Abrahama Lincolna, Roberta Lee, Ulyssesa Granta; – charakteryzuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa; – wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej; – opisuje przebieg wojny secesyjnej; – omawia społeczne, polityczne i gospodarcze skutki wojny secesyjnej. 	<p>Ameryki (1861), ataku na Fort Sumter (IV 1861), bitwy pod Gettysburgiem (VII 1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (VI 1865);</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w.; – przedstawia przyczyny i skutki rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w.; – porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa; – wyjaśnia, jakie konsekwencje dla dalszego przebiegu wojny miał dekret o zniesieniu niewolnictwa; – ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w USA;
<p>2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”; – zna daty: wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), powstania Królestwa Włoch (1861), wojny Prus i Austrii z Danią (1864), wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko-pruskiej (1870–1871), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (18 I 1871); – identyfikuje postacie: Giuseppe Garibaldi, Wiktora Emanuela II, Ottona von Bismarcka, Wilhelma I; – opisuje przebieg procesu jednoczenia Włoch; – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi; – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny francusko-pruskiej; – wymienia skutki wojen Prus z Danią i Austrią dla procesu jednoczenia Niemiec; – wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Niemiecki Związek Celny, Związek Północnoniemiecki; – zna daty: bitew pod Magentą i Solferino (1859), zajęcia Wenecji przez Królestwo Włoch (1866), zajęcia Państwa Kościelnego przez Królestwo Włoch (1870), bitwy pod Sadową (1866), bitwy pod Sedanem (1870); – identyfikuje postacie: Henriego Dunat’a ; – charakteryzuje i wskazuje na mapie etapy jednoczenia Włoch i Niemiec; – wyjaśnia, dlaczego Piemont stał się ośrodkiem jednoczenia Włoch; – dostrzega najważniejsze podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec; – ocenia rolę Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec; – ocenia metody stosowane przez Ottona von Bismarcka i Giuseppe Garibaldi w procesie jednoczenia swoich państw.

	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy. 	
3. Kolonializm w XIX wieku	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: kolonializm, metropolia, eksterminacja, kompania handlowa; – identyfikuje postać królowej Wiktorii; – wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii; – wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej; – wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji; – przedstawia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i mieszkańców terenów podbitych. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: powstanie sipajów, wojny opiumowe, powstanie bokserów, wojny burskie, Kompania Wschodnioindyjska; – wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w.; – przedstawia i porównuje kolonizację Afryki i Azji; – charakteryzuje kolonialne imperium Wielkiej Brytanii; – omawia przykłady konfliktów kolonialnych; – ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw.
4. Przemiany polityczno-społeczne w Europie	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: społeczeństwo industrialne, demokratyzacja, anarchizm, nacjonalizm, syjonizm, monarchia parlamentarna, system republikański, socjaliści, socjaldemokracja, szowinizm, chrześcijańska demokracja (chadecja), emancypantki, sufrażystki; – identyfikuje postacie: Eduarda Bernstein, Michała Bakunina, papieża Leona XIII; – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji; – wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowy XIX w.; – przedstawia założenia programowe socjalistów, i chrześcijańskiej demokracji; – wymienia postulaty emancypantek i sufrażystek. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja proletariacka, Międzynarodówka, solidaryzm społeczny, encyklika; – zna daty: ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889), ogłoszenia encykliki <i>Rerum novarum</i> (1891); – omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji a komunistami; – przedstawia cele i metody działania anarchistów; – przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych; – przedstawia okoliczności kształtowania się syjonizmu i jego założenia; – wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet; – ocenia działalność emancypantek i sufrażystek w procesie dążenia do równouprawnienia kobiet.

<p>5. Postęp techniczny i kultura przełomu XIX i XX wieku</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: teoria ewolucji, promieniowanie X, pasteryzacja, realizm, impresjonizm, naturalizm, secesja, kubizm, kultura masowa; – zna datę ogłoszenia teorii ewolucji przez K. Darwina (1859); – identyfikuje postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej-Curie, Ludwika Pasteura, , Dmitrija Mendelejewa, Wilhelma Roentgena, Claude Monet’a, Charlsa Dickens’a, Auguste’a i Louisa Lumière, Rudolfa Diesla; – przedstawia założenia teorii ewolucji; – wymienia odkrycia naukowe, które wpłynęły na rozwój nauk przyrodniczych i medycznych; – wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne; – charakteryzuje rozwój komunikacji i transportu; – przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej; – charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze; – omawia przemiany w II połowie XIX wieku w dziedzinie sportu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: historyzm, symbolizm, futurizm, ekspresjonizm; – zna datę pierwszych igrzysk olimpijskich (1896); – identyfikuje postacie: Pierre’a Curie, Roberta Kocha, Karla Benza, Gottlieba Daimlera, Orville’a i Wilbura Wright, Émile’a Zoli, Fiodora Dostojewskiego; – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w. – wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w. – ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu; – ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji; – wyjaśnia, jakie cele przyświecały literaturze i sztuce przełomu wieków; – wyjaśnia, w jaki sposób poglądy pozytywistów wpłynęły na literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.
<p>Rozdział IV: Ziemie polskie po Wiośnie Ludów</p>		
<p>1. Powstanie styczniowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: praca organiczna, „czerwoni”, „biali”, branka, ukaz, wojna partyzancka, dyktator, „rewolucja moralna”; – zna daty: wybuchu powstania (22 I 1863), ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), ukazu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim (III 1864); 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: odwilż (wiosna) posewastopolska; – zna daty: aresztowania Romualda Traugutta (IV 1864), objęcia dyktatury przez Mariana Langiewicza (III 1863); – identyfikuje postacie: Hipolita Cegielskiego, Andrzeja Zamoyskiego, Leopolda Kronenberga, Józefa Hauke- Bosaka, Jarosława Dąbrowskiego; – charakteryzuje odwilż posewastopolską w Królestwie Polskim;

	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje postacie: Aleksandra Wielopolskiego, Ludwika Mierosławskiego, Mariana Langiewicza, Romualda Traugutta; - wymienia założenia pracy organicznej; - określa przyczyny powstania styczniowego; - przedstawia programy polityczne „białych” i „czerwonych”; - wyjaśnia wpływ „rewolucji moralnej” w kształtowaniu polskiego patriotyzmu; - przedstawia reformy Aleksandra Wielopolskiego; - charakteryzuje przebieg walk powstańczych; - omawia okoliczności i skutki wprowadzenia dekretu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim; - omawia uwłaszczenie chłopów w zaborze rosyjskim oraz porównuje z uwłaszczeniem w pozostałych zaborach; - wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, jaką rolę odgrywały manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania; - wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”; - ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego; - wskazuje na mapie zasięg działań powstańczych, tereny objęte działaniami dużych grup powstańczych; - wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska.
2. Po powstaniu styczniowym	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: rusyfikacja, Kraj Przywiślański, germanizacja, rugi pruskie, trójlojalizm, praca organiczna, Komisja Kolonizacyjna; - identyfikuje postać: Michała Drzymały, Marii Konopnickiej; - zna datę protestu dzieci we Wrześni (1901); - wymienia bezpośrednio represje wobec uczestników powstania styczniowego; - przedstawia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji i germanizacji; - przedstawia politykę władz carskich wobec Królestwa Polskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: generał-gubernator, kibitka, tajne komplety, Uniwersytet Latający, Hakata, nowela osadnicza, Rota, ustawa kagańcowa; - identyfikuje postacie: Ottona von Bismarcka, Piotra Wawrzyniaka; - zna daty: rozpoczęcia rugów pruskich (1885), powstania Komisji Kolonizacyjnej (1886), ogłoszenia tzw. noweli osadniczej (1904), wprowadzenia tzw. ustawy kagańcowej (1908); - omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem; - ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach zabranych - przedstawia postawę polskiego Kościoła wobec kulturkampfu;

	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady rusyfikacji i germanizacji Polaków pod zaborami; - wymienia przykłady trójjolingizmu Polaków w zaborze rosyjskim, pruskim, austriackim; - charakteryzuje działalność ruchu spółdzielczego w zaborze pruskim. 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia postawy Polaków wobec polityki germanizacyjnej władz pruskich; - ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego
3. Zmiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe, asymilacja, emigracja zarobkowa, burżuazja, robotnicy, ziemiaństwo; - zna daty: zniesienia granicy celnej z Rosją (1851), uwłaszczenia chłopów w zaborze rosyjskim (1864); - identyfikuje postacie: Hipolita Cegielskiego, Franciszka Stefczyka; - wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w.; - wymienia przykłady przedsiębiorczości Polaków w zaborze pruskim; - charakteryzuje rozwój gospodarczy ziem polskich; - wymienia grupy społeczne, które wykształciły się w społeczeństwie polskim w XIX w.; - omawia przykłady przemian cywilizacyjnych na ziemiach polskich w XIX w. 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia rozwój Łodzi jako miasta przemysłowego; - opisuje okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych; - opisuje przykłady przedsiębiorczości w zaborze rosyjskim, pruskim i austriackim; - omawia rozwój spółdzielczości w Galicji; - porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów; - wyjaśnia, na czym polegał proces asymilacji Żydów i jakie były jego skutki.
4. Działalność polityczna na ziemiach polskich	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: solidaryzm narodowy, endecja, krwawa niedziela, orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka; - rozwija skrót: SDKP , SDKPiL, PPS, PSL; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: Duma Państwowa, Macierz Szkolna; - zna daty: powstania Socjaldemokracji Królestwa Polskiego (1893), Socjaldemokracji Królestwa i Polskiego i Litwy (1900), Stronnictwa

	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: powstania Wielkiego Proletariatu (1882), Polskiej Partii Socjalistycznej (1892), Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego (1897), Polskiego Stronnictwa Ludowego (1903); – identyfikuje postacie: Ludwika Waryńskiego, Róży Luksemburg, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa, Ignacego Daszyńskiego; – wskazuje partie należące do ruchu narodowego socjalistycznego i ludowego; – wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji; – wymienia założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Polskiego Stronnictwa Ludowego, Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego; – wymienia przyczyny rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim; – przedstawia przebieg i skutki rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Ludowego (1895), Polskiej Partii Socjaldemokratycznej Galicji i Śląska (1897); – identyfikuje postacie: Stanisława Wojciechowskiego, Stanisława Stojalowskiego, Franciszka Stefczyka, Marii i Bolesława Wystouchów; – omawia okoliczności narodzin ruchu ludowego na ziemiach polskich; – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL; – przedstawia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych Polaków na początku XX w.; – porównuje założenia programowe zwolenników polskich stronnictw niepodległościowych do 1914 r.; – ocenia stosunek polskich partii politycznych do rewolucji 1905–1907; – charakteryzuje polskie organizacje niepodległościowe w zaborze austriackim.
<p>5. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska, modernizm, realizm; – identyfikuje postacie: Henryka Sienkiewicza, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Elizy Orzeszkowej, Jana Matejki, Marii Konopnickiej, Stanisława Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego; – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury; – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonych ku pokrzepieniu serc; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: literatura postyczeniowa, ogródki jordanowskie, skauting; – identyfikuje postacie: Henryka Jordana, Andrzeja Małkowskiego, Kazimierza Prószyńskiego, Heleny Modrzejewskiej; – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego; – wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami; – charakteryzuje sztukę polską przełomu XIX i XX w.; – ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc.

	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegało tworzenie dzieł ku pokrzepieniu serc; – wymienia cechy kultury masowej na ziemiach polskich przełomu XIX i XX w.; – charakteryzuje kulturę Młodej Polski. 	
Rozdział V: I wojna światowa		
1. Świat na drodze ku wojnie	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: trójprzymierze/państwa centralne, trójporozumienie/ententa; – zna daty: zawarcia trójprzymierza (1882), powstania trójporozumienia (1907); – wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumienia; – wskazuje cele trójprzymierza i trójporozumienia; – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń; – omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami; – wymienia pośrednie przyczyny wybuchu I wojny światowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: pacyfizm; – wyjaśnia, jaki wpływ na ład światowy miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w. – opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójporozumienia.
2. Na frontach I wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: ultimatum, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, wojna manewrowa, front, nieograniczona wojna podwodna; – zna daty: zamachu w Sarajewie (28 VI 1914), I wojny światowej (1914–1918), wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro-Węgry (28 VII 1914), wypowiedzenia wojny Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918), podpisania kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918); – identyfikuje postać Franciszka Ferdynanda Habsburga; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: U-Boot, ofensywa; – zna daty: przyłączenia się Włoch do ententy (1915), ogłoszenia nieograniczonej wojny podwodnej (1917), bitwy nad Marną (IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), bitwy nad Sommą (1916), pod Tannenbergiem (VIII 1914); – identyfikuje postacie: Karola I Habsburga, Wilhelma II, Gawriło Principa; – omawia przebieg wojny na morzach i oceanach; – przedstawia przebieg walk na Bałkanach i we Włoszech; – wyjaśnia, jaki wpływ na losy wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro-Węgrzech;

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie państwa europejskie walczące w Wielkiej Wojnie po stronie ententy i państw centralnych; – przedstawia przyczynę bezpośrednią wybuchu Wielkiej Wojny; – wymienia przyczynę zmiany planów wojny błyskawicznej na pozycyjną; – wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny miało wprowadzenie nowych rodzajów broni; – opisuje przebieg walk na froncie zachodnim i wschodnim; – wskazuje przyczyny klęski państw centralnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej; – ocenia skutki zastosowania nowych rodzajów broni; – porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim.
3. Rewolucje w Rosji	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: rewolucja lutowa, rewolucja październikowa, dwuwładza, bolszewicy, tezy kwietniowe, Armia Czerwona; - rozwinie skrót ZSRS; – zna daty: wybuchu rewolucji lutowej (III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (XI 1917), wojny domowej w Rosji (1919–1922), powstania ZSRS (XII 1922); – identyfikuje postacie: Mikołaja II, Włodzimierza Lenina, Lwa Trockiego, Feliksa Dzierżyńskiego; – wskazuje na mapie miejsce wybuchu rewolucji lutowej oraz rewolucji październikowej; – wymienia przyczyny i skutki rewolucji lutowej i październikowej; – przedstawia przebieg rewolucji październikowej; – charakteryzuje sytuację w Rosji po rewolucji październikowej. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Rząd Tymczasowy, Rada Komisarzy Ludowych mienszewicy, eserowcy, Biała Gwardia, Czecha; – zna datę obalenia caratu przez Rząd Tymczasowy (15 III 1917); – identyfikuje postacie: Aleksandra Kiereńskiego, Grigorij Rasputin; – omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej; – charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji; – wymienia rosyjskie stronnictwa polityczne i przedstawia ich założenia programowe; – określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji.
4. Sprawa polska podczas I wojny światowej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy), Rada Regencyjna, Legiony Polskie, kryzys przysięgowy, Błękitna Armia; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu: Kompania Kadrowa, Legion Puławski, I i II Brygada Legionów Polskich;

	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty: wydania manifestu dwóch cesarzy (5 XI 1916), programu pokojowego prezydenta Wilsona (8 I 1918), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919), kryzysu przysięgowego (VII 1917), sformowania Legionów Polskich (1914); - identyfikuje postacie: Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Władysława Grabskiego, Thomasa Woodrowa Wilsona, Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Józefa Hallera; - opisuje skutki kryzysu przysięgowego; -wymienia postanowienia Aktu 5 listopada; - omawia sprawę polską w polityce ententy; - wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej; - wymienia polskie formacje zbrojne u boku państw centralnych i u boku ententy. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty: odezwy cara Mikołaja II (1916), powstania Rady Regencyjnej (1917), wkroczenia Kompanii Kadrowej do Królestwa Polskiego (6 VIII 1914), powstania Legionu Puławskiego (1914); - omawia udział delegacji polskiej na konferencji paryskiej; - ocenia, jakie znaczenie dla Polaków miał Akt 5 listopada i program pokojowy prezydenta Wilsona; - przedstawia organizacje Legionów Polskich; - przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji.
Rozdział VI: Świat w okresie międzywojennym		
1. Świat po I wojnie światowej	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: Wielka Czwórka, Liga Narodów, ład wersalski, demilitaryzacja, wielki kryzys, czarny czwartek, <i>New Deal</i>; - zna daty: obrad konferencji paryskiej (XI 1918–VI 1919), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920), układu w Locarno (1925), czarnego czwartku (24 X 1929), wprowadzenia <i>New Deal</i> (1933); - identyfikuje postać Franklina Delano Roosevelta; - wskazuje na mapie państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: wolne miasto, mały traktat wersalski, plebiscyt; - zna daty: wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów (1926), wstąpienia ZSRS do Ligi Narodów (1934) - identyfikuje postacie: Davida Lloyd George’a, Thomas’a Wilson’a, Vittorio Orlando; - wskazuje na mapie zmiany terytorialne wynikające z traktatu wersalskiego; - ocenia działalność Ligi Narodów; - wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno;

	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i pokazuje na mapie państwa powstałe po I wojnie światowej; – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego; – przedstawia zniszczenia i straty po I wojnie światowej; – charakteryzuje postanowienia małego traktatu wersalskiego; – charakteryzuje postanowienia konferencji w Locarno; – wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów; – wskazuje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego; – charakteryzuje przejawy wielkiego kryzysu gospodarczego i sposoby radzenia sobie z nim. 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia założenia polityki <i>New Deal</i>; – omawia skutki wielkiego kryzysu gospodarczego.
2. Narodziny faszyzmu	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: faszyzm, narodowy socjalizm (nazizm), narodowy socjalizm (nazizm), antysemityzm, führer, obóz koncentracyjny, noc długich noży, ustawy norymberskie, noc kryształowa, totalitaryzm, Gestapo; – zna daty: przejęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933), przyjęcia ustaw norymberskich (1935), nocy kryształowej (1938); – identyfikuje postacie: Adolfa Hitlera, Josefa Goebbelsa, Heinricha Himmlera; – wskazuje na mapie Europy państwa totalitarne; – charakteryzuje ideologię faszystowską i nazistowską; – opisuje okoliczności przejęcia władzy przez Adolfa Hitlera; – charakteryzuje politykę nazistów wobec Żydów. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: korporacja, pucz, indoktrynacja, – zna daty: funkcjonowania Republiki Weimarskiej (1919–1933), puczu monachijskiego (1923), przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), ustaw norymberdzkich (1935); – przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej; – omawia przyczyny popularności nazistów w Niemczech; – wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli; – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Adolfa Hitlera na życie obywateli.
3. ZSRS – imperium komunistyczne	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Nowa Ekonomiczna Polityka, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa, 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wielka czystka, sowchoz, kołchoz, Gułag;

	<p>łagier, GUŁAG, NKWD, kult jednostki, stalinizm, komunizm wojenny;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna daty: układu w Rapallo (1922), utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop– Mołotow (23 VIII 1939); - rozwinie skróty: NEP, NKWD; - identyfikuje postać Józefa Stalina; - wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki; - wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego; - opisuje metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów; - omawia politykę gospodarczą w Rosji Radzieckiej; - omawia postanowienia traktatu w Rapallo i paktu Ribbentrop- Mołotow. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty: ogłoszenia NEP (1921), wielkiej czystki (1936–1938), kolektywizacji rolnictwa (1928), głodu na Ukrainie (1932–1933); - rozwinie skróty: WKP(b); - identyfikuje postacie: Joachima Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa; - omawia okoliczności przejęcia władzy przez Stalina; - ocenia politykę Stalina wobec swoich przeciwników i narodu; - ocenia skutki reform gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez Stalina;
<p>4. Kultura i zmiany społeczne w okresie międzywojennym</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: mass media, emancypacja, prawa wyborcze, modernizm, dadaizm, surrealizm, futuryzm; - identyfikuje postać Charliego Chaplina; - przedstawia społeczne skutki I wojny światowej; - przedstawia rozwój środków komunikacji w okresie międzywojennym - wymienia rodzaje mass mediów w okresie międzywojennym; - charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym; - wymienia nowe nurty w architekturze i sztuce. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: funkcjonalizm, socrealizm, indoktrynacja; - identyfikuje postać Rudolfa Valentino; - zna datę przyznania prawa wyborczego kobietom w Polsce (1918); - wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce; - wyjaśnia i ocenia wpływ mass mediów na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym; - ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu I wojny światowej

<p>5. Świat na drodze ku II wojnie światowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: remilitaryzacja, <i>Anschluss</i>, aneksja, oś Berlin–Rzym–Tokio (państwa osi), <i>appeasement</i>; – zna daty: remilitaryzacji Nadrenii (1936), <i>Anschlussu</i> Austrii (III 1938), konferencji w Monachium (29–30 IX 1938), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939); – identyfikuje postacie: Benito Mussoliniego, Adolfa Hitlera; – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch; – przedstawia przyczyny <i>Anschlussu</i> Austrii; – wymienia postanowienia konferencji w Monachium; – charakteryzuje etapy podboju Europy przez Adolfa Hitlera do sierpnia 1939 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: proklamowania niepodległości Słowacji (III 1939), zajęcia przez Niemcy Okręgu Kłajpedy (III 1939); – identyfikuje postacie: Neville’a Chamberlaina; – przedstawia proces militaryzacji Niemiec; – ocenia postawę polityków państw zachodnich na konferencji w Monachium; – ocenia skutki polityki <i>appeasementu</i> dla Europy.
<p>Rozdział VII: Polska w okresie międzywojennym</p>		
<p>1. Odrodzenie Rzeczypospolitej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: Tymczasowy Naczelnik Państwa, nacjonalizacja; – zna daty: przekazania władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918); – identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Daszyńskiego, Jędrzeja Moraczewskiego, Ignacego Jana Paderewskiego; – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich; – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego; – opisuje działania pierwszych rządów polskich po odzyskaniu niepodległości. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna daty: powołania rządu Jędrzeja Moraczewskiego (18 XI 1918), powołania rządu Ignacego Jana Paderewskiego (I 1919); – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę; – przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy; – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości; – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski w momencie odzyskania niepodległości.

<p>2. Kształtowanie się granic odrodzonej Polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Orłęta lwowskie, „cud nad Wisłą”, „bunt” Żeligowskiego, plebiscyt, linia Curzona; - zna daty: Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921), wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918), plebiscytu na Górnym Śląsku (20 III 1921), trzeciego powstania śląskiego (V–VII 1921), pierwszego powstania śląskiego (VIII 1919), drugiego powstania śląskiego (VIII 1920); - identyfikuje postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego, Lucjana Żeligowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Wojciecha Korfanteo; - wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim; - omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej; - omawia przebieg wojny polsko- bolszewickiej; - wymienia postanowienia pokoju ryskiego; - przedstawia, w jaki sposób Polska przyłączyła ziemię wileńską; - wskazuje na mapie obszar powstania wielkopolskiego, obszar Wolnego Miasta Gdańska, obszary plebiscytowe; - wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt zachodniej granicy państwa polskiego; - omawia przebieg i skutki powstania Wielkopolskiego; - przedstawia przyczyny i skutki powstań śląskich; - omawia przebieg plebiscytów na Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty: włączenia Litwy Środkowej do Polski (III 1922), zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), podziału Śląska Cieszyńskiego (VII 1920), plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (11 VII 1920); - identyfikuje postacie: Symona Petlury, Tadeusza Rozwadowskiego, Józefa Hallera; - porównuje koncepcję inkorporacyjną i federacyjną; - przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego pod koniec 1918 i w 1919 r.; - przedstawia przebieg i skutki kontrofensywy polskiej w 1920 r.; - ocenia postawę Polaków wobec ekspansji ukraińskiej w Galicji Wschodniej - wskazuje na mapie zasięg powstań śląskich, Śląsk Cieszyński; - przedstawia okoliczności zaślubin Polski z morzem; - opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki; - ocenia przyczyny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu; - ocenia postawę Polaków wobec walki o polskość Śląska; - wyjaśnia, jakie znaczenie dla niepodległej Polski miał dostęp do morza.
--	---	---

<p>3. Rządy parlamentarne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: Naczelnik Państwa, mała konstytucja, konstytucja marcowa, system parlamentarny, hiperinflacja, wojna celna, Kresy Wschodnie; - zna daty: pierwszych wyborów do sejmu ustawodawczego (I 1919), uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919), uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921), wyboru Gabriela Narutowicza na prezydenta (XII 1922), zabójstwa prezydenta Gabriela Narutowicza (16 XII 1922), układu polsko-francuskiego (II 1921); - identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Gabriela Narutowicza, Wincentego Witosa, Wojciecha Korfanteo, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego, Władysława Grabskiego; - przedstawia okoliczności pierwszych wyborów prezydenckich; - wymienia postanowienia małej konstytucji; - charakteryzuje trójpodział władzy na podstawie konstytucji marcowej; - wymienia postanowienia sojuszy Polski z Francją i Rumunią; - wymienia polskie partie polityczne w okresie międzywojennym; - charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926. 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu: sejm ustawodawczy, kontrasygnata, dywersja; - identyfikuje postacie: Romana Rybarskiego, Maurycego Zamoyskiego, Ignacego Daszyńskiego, Jana Baudouin de Courtenaya; - przedstawia skutki pierwszych wyborów prezydenckich - omawia okoliczności zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza; - charakteryzuje scenę polityczną II Rzeczypospolitej; - ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926.
<p>4. Zamach majowy i rządy sanacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: zamach majowy, sanacja, nowela sierpniowa, autorytaryzm, Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, wybory brzeskie, konstytucja kwietniowa, polityka równowagi; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: partyjniactwo „cuda nad urną”, grupa pułkowników; - zna daty: uchwalenia noweli sierpniowej (2 VIII 1926), wyborów brzeskich (XI 1930), procesu brzeskiego (1932); - identyfikuje postacie: Macieja Rataja, Walerego Sławka;

	<ul style="list-style-type: none"> - zna daty: początku zamachu majowego (12 V 1926), dymisji rządu i prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (14 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935), traktatu polsko-radzieckiego o nieagresji (1932), polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934); - identyfikuje postacie: Józefa Piłsudskiego, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Mościckiego, Józefa Becka, Edwarda Rydza- Śmigłego; - omawia przyczyny zamachu majowego; - charakteryzuje przebieg zamachu majowego; - opisuje skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego; - charakteryzuje rządy sanacyjne; - charakteryzuje rządy autorytarne na przykładzie rządów sanacji; - charakteryzuje trójpodział władzy na podstawie konstytucji kwietniowej; - wymienia postanowienia sojuszy, jakie zawarła Polska w okresie sanacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawia politykę sanacji wobec opozycji; - omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa Piłsudskiego; - porównuje pozycję prezydenta w konstytucji marcowej i kwietniowej; - ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy II Rzeczypospolitej i jej obywateli.
5. Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, reforma rolna, reforma walutowa, Centralny Okręg Przemysłowy, asymilacja narodowa, hiperinflacja, magistrala węglowa; - zna daty: reformy walutowej Władysława Grabskiego (1924), rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937); - rozwinie skrót COP; - identyfikuje postacie: Władysława Grabskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu: getto ławkowe, <i>numerus clausus</i>; - zna daty: ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), przeprowadzenia spisów powszechnych w II Rzeczypospolitej (1921 i 1931); - omawia założenia i realizację reformy rolnej; - ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej; - wymienia różnice między Polską A i Polską B; - ocenia znaczenie portu gdyńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej; - ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego

	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie obszar COP-u, Gdynię, magistralę węglową; – omawia reformy rządu Władysława Grabskiego; – przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni i jego znaczenie dla polskiej gospodarki; – wyjaśnia, jaką rolę gospodarczą odgrywał Centralny Okręg Przemysłowy; – przedstawia strukturę społeczną II Rzeczypospolitej; – omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej; – wyjaśnia, na czym miała polegać asymilacja narodowa. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców; – omawia stosunki polsko-żydowskie; – ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych.
6. Kultura i nauka II RP	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: analfabetyzm, ekspresjonizm, impresjonizm, formizm, modernizm, funkcjonalizm; – identyfikuje postacie: Władysława Reymonta, Stefana Żeromskiego, Zofii Nałkowskiej, Marii Dąbrowskiej, Witolda Gombrowicza, Juliana Tuwima; – zna datę reformy szkolnictwa (1932); – wyjaśnia, w jaki sposób władze odrodzonego państwa polskiego walczyły z analfabetyzmem; – omawia rozwój edukacji w II Rzeczypospolitej; – wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym; – przedstawia najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym; – wymienia osiągnięcia polskich naukowców w dziedzinie nauk technicznych; – prezentuje osiągnięcia polskiej literatury w okresie dwudziestolecia międzywojennego; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: skamandryci, awangarda; – identyfikuje postacie: Franciszka Żwirki, Stanisława Wigury, Brunona Schulza, Tadeusza Dołęgi- Mostowicza, Hanka Ordonówny; – wymienia przykłady wyższych uczelni funkcjonujących w II Rzeczypospolitej; – wymienia przedstawicieli nauk technicznych, twórców filmu i sztuki w Polsce międzywojennej; – przedstawia nurty w polskiej literaturze oraz grupy poetyckie, jakie rozwinęły się w okresie dwudziestolecia międzywojennego; – charakteryzuje kierunki w sztuce i architekturze II Rzeczypospolitej; – przedstawia rozwój kinematografii polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym.

<p>7. Schyłek niepodległości</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminu: Zaolzie, eksterytorialność; - zna daty: zajęcia Zaolzia przez Polskę (2 X 1938), paktu Ribbentrop– Mołotow (23 VIII 1939); - identyfikuje postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa, Józefa Becka; - wskazuje na mapie: Zaolzie, obszary, które na mocy paktu Ribbentrop– Mołotow miały przypaść III Rzeszy i ZSRS; - przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r.; - omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich; - przedstawia państwa, z którymi Polska miała podpisane sojusze w przededniu wojny; - wymienia postanowienia paktu Ribbentrop– Mołotow. 	<ul style="list-style-type: none"> - zna datę przemówienia sejmowego Józefa Becka (5 V 1939); - wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej; - charakteryzuje relacje polsko-brytyjskie i polsko-francuskie w przededniu II wojny światowej; - wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę Adolfa Hitlera; - wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop– Mołotow.
----------------------------------	--	--